

Рік VIII.

Р. 1899 кн. I.

Т. XXVII.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

виходять у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

MITTHEILUNGEN

DER ŠEWČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

REDIGIRT VON

MICHAEL HRUŠEWŠKYJ

VIII Jahrgang.

1899, I B,

B. XXVII.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

знає, іако то : утрzymywanie nauczycielow, zafundowanie generalnego seminaryum, powiększenie funduszów parochialnych, uwolnienie od rocznych opłat itp.“.

№ 87. Мик. Скородінський, номінат єпископ доносить циркуляром з д. 1 вер. 1798, що „z ogólnego doniesienia uczynionego Nayiasn. Monarsze od kraj. apelacyi sądow z kryminalnych inkwizycyi zakończonych w r. 1797 pokazało się w przeciągu iednego roku popełnionych 62 zaboystw, 4 samoboystw, 54 dziecioboystw, 8 podrzucenia dzieci, 3 stracenia płodu, 306 złodzieyow, 81 rozboynikow, 34 podpalaczów, 29 złodziejów bydła, 64 oszustów osądzonych“.

Посмертні згадки.

(А. Скальковський, Е. Кунік, В. Ястребов).

Українсько-руська наука понесла останніми місяцями знову кілька значних страт.

В Одесі в кінці грудня вмер на 91-ім році життя найстарший з українських істориків сучасних і минулих — Аполлон Скальковський; Волинець родом, правник по освіті, він служив в канцелярії губернатора Одеси, і там дістав з уряду поручення зайняти ся історією й археографією краю. Розбираючи місцеві архиви, зібрав він цікавий архивний матеріял з останніх двох століть і використав в численних працях по історії Новоросії й козачини XVIII в.; з них важнішими були: „Хронологическое обозрѣніе історіи Новоросійскаго края“, 1836—8, „Первое тридцятилѣтіе г. Одессы“, 1837, „Исторія Новой Сѣчи или послѣдняго Коша запорожскаго“, 1841, друге (у двоє побільшене) вид. 1844, 3 вид. 1885; „Наѣзды гайдамакъ на Зап. Украину“, 1845; найважнішим, досі цінним утвором лишила ся його Історія Нової Січи, завдяки використаним в ній недрукованим досі архивним матеріялам. Найбільш інтензивна діяльність небіжчика в сфері історії припадає на 30—40-і рр.; пізніше він став директором новоросійського статистичного бюро й віддав ся статистиці — результатом сих занять був „Опытъ статистическаго описанія Новоросійскаго края“, 1850 р. і далі. В 80-х і 90-х рр. він містить знову ряд дрібніших розвідок і матеріялів по історії XVIII в., головно в Клівській Старині

(1882—1891), й иньших виданнях: Ф. Орликъ и Запорожцы, Какъ судили и рядили въ Сѣчи Запорожской, Секретная переписка Коша Запорожскаго і т. и.

В Петербурзі помер в січні на 85 р. життя член петербурзької академії Ернст (Аріст) Кунік; родом із Шлеска, 1839 р. переніс ся він до Росії, й діставши місце в Академії, віддав ся студиям з давньої Руської історії; спеціальністю його було варязьке питання, і по смерті Погодіна був він нестором і головою Норманістів. Головною його працею була й лишила ся його стара *Berufung der schwedischen Rodsen, I—II, 1844*, що зістала ся й досі найповнішим підручником норманської теорії. Його дальша наукова діяльність пішла головно на оборону й підпирання науковими аргументами сеї теорії; він неутомно шукав і студіював в сім напрямі давні літератури; цілий ряд його праць присвячено студійованню з норманського становища пам'яток IX—X і дальших віків, що дотикали ся руської історії (Амастридська й Суровька легенда, Записка іотського топарха, листи папи Николая, звістки Ібрагима ібн-Якуба, аль-Бекри, жерела про каспійські походи Руси і т. и.). Взагалі він багато працював і публікував як в сій справі так і в деяких иньших питаннях і галузях — руської хронології, нумізматики і т. и., й сі дуже численні його праці, публіковані головно в виданнях Петербурзької академії, мають цінність завдяки значній ерудиції автора, хоч не визначають ся оригінальністю ідей і виводів, а прокрустове ложе норманської теорії, що до нього приладжував він свої виводи, не раз мстило ся на них. Взагалі він був дуже добрим ерудитом і неутомним робітником на ниві початкової історії Руси.

З Елісаветграду одержали ми звістку про особливо болючу, бо дуже передчасну втрату — В. Ястребова, учителя реальної школи в Елісаветграді. Небіжчик займав поважне місце на полі української археології, етнографії й фольклора, був діяльним співробітником російської археологічної комісії й наукових видавництв російської України — Київської Старини, видань одеського історичного і істор.-філологічного тов. й ин., був співробітником і наших Записок. На полі української археології заслужив ся особливо своїм „Опытомъ топографическаго обозрѣнія древностей Херсонской губ.“, 1894, на полі етнографії — Матеріалами по етнографії Новоросійскаго края, 1894; по українській етнології дав він кілька дрібних, але цінних статей, го-

ловно в К. Старині (про молодечі громади, короваї, писанки й и.). Перетяженне й нервове роздраження від кількох років уже перепиняло його наукову роботу й привело його нарешті до психіатричного шпиталю, де він і умер (в Херсоні), полишивши щирий жаль по передчасно страченім робітнику.

М. Грушевський.
